

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Warszawa, dn. 8 lutego 2016 r.

ZSE.5533.17.2016.MB

Protokół kontroli doraźnej

1. Kontrolę przeprowadzono w Specjalnym Gimnazjum Nr 137 w Warszawie przy ul. Sobieskiego 9, którego dyrektorem jest Pani Aneta Osowska.
2. Kontrolę w dniu 29 stycznia 2016 r. przeprowadzili:
  - Pan Mieczysław Biernat – wizytator w Wydziale Zwiększania Szans Edukacyjnych Kuratorium Oświaty w Warszawie,
  - Pan Artur Domżański - wizytator w Wydziale Zwiększania Szans Edukacyjnych Kuratorium Oświaty w Warszawie.
3. Kontrolę przeprowadzono na podstawie upoważnień z dnia 28 stycznia 2016 r. nr: ZSE.5533.17.2016.MB wydanych przez Mazowieckiego Kuratorium Oświaty, w związku z pismem rodzica z dnia 29 grudnia 2015 r. (data wpływu do Kuratorium Oświaty: 14 stycznia 2016 r.).
4. Tematyka kontroli: *Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły. Organizacja i realizacja zajęć edukacyjnych.*
5. W trakcie kontroli przeprowadzono:
  - rozmowę z dyrektorem szkoły,
  - ankietę wśród uczniów gimnazjum,
  - obserwację trzech zajęć lekcyjnych.
6. Dokonano analizy następującej dokumentacji:
  - Aneksu do arkusza organizacji pracy z dnia 15 września 2015 r.,
  - Planu lekcji obowiązującego od dnia 30 listopada 2015 r.,
  - Planu zajęć terapeutycznych realizowanych od dnia 1 września 2015 r.,
  - Rozkładu zajęć wychowawczych obowiązujących od dnia 30 października 2015 r.,
  - Uchwały nr 3/2015/2016 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Specjalnych Nr 96 z dnia 23 września 2015 r. w sprawie zaopiniowania dopuszczenia do użytku szkolnego programów nauczania,

Parafy* .....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

- Załącznika do uchwały nr 3 Rady Pedagogicznej ZSS Nr 96 z dnia 23 września 2015 r. – *Szkolny zestaw programów nauczania i podręczników.*
- Protokołu Nr II zebrania Rady Pedagogicznej z dnia 23.09.2015 r. dotyczącego zatwierdzenia szkolnego zestawu programów nauczania i podręczników w roku szkolnym 2015/2016,
- Dzienników lekcyjnych nr 1 i nr 2 klas I – III gimnazjum (Zespół I) – Rok szkolny 2015/2016,
- Planu nadzoru pedagogicznego Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych Nr 96 w Warszawie na rok szkolny 2015/2016,
- Sprawozdania z nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły w I półroczu 2015/16 r.

7. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości.

Specjalne Gimnazjum Nr 137 wchodzi w skład Zespołu Szkół Specjalnych Nr 96 w Instytucie Psychiatrii i Neurologii. Zajęcia zorganizowane są na podstawie aneksu do arkusza organizacji pracy na rok szkolny 2015/2016 i zatwierdzonego przez organ prowadzący dnia 21 września 2015 r. Odbywają się w tzw. zespołach, przy czym wszyscy hospitalizowani uczniowie Gimnazjum stanowią Zespół I (niezależnie od klasy, do której aktualnie uczęszczają). Zajęcia organizowane są w pomieszczeniach zlokalizowanych na oddziale szpitalnym. Zostały skategoryzowane w trzy grupy:

- 1) zajęcia lekcyjne,
- 2) zajęcia terapeutyczne,
- 3) zajęcia wychowawcze.

Przedstawiona przez dyrektora dokumentacja obrazuje, że zostały one zorganizowane dla uczniów I Zespołu według poniższego schematu:

	zajęcia lekcyjne	zajęcia terapeutyczne	zajęcia wychowawcze
Poniedziałek	8 ³⁰ – 13 ⁰⁰	13 ³⁰ - 16 ⁴⁵	13 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰
Wtorek	14 ²⁰ – 17 ³⁵	9 ¹⁵ - 14 ⁰⁰	8 ⁴⁵ - 13 ⁴⁵
Środa	12 ¹⁵ – 19 ¹⁰	9 ¹⁵ - 12 ⁰⁰	16 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰
Czwartek	12 ¹⁵ – 19 ¹⁰	9 ¹⁵ - 12 ⁰⁰	15 ⁰⁰ - 20 ⁰⁰
Piątek	10 ¹⁰ - 15 ⁰⁵	9 ¹⁵ - 10 ⁰⁰	13 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰

Szkoła przyjmuje do użytku szkolnego zestaw programów uwzględniających treści zawarte w podstawie programowej. Jednocześnie, w ramach możliwości, realizuje się programy nauczania szkół macierzystych uczniów. Gimnazjaliści korzystają ze swoich podręczników lub z materiałów przygotowywanych przez nauczycieli. Realizacja treści nauczania dokumentowana jest w dziennikach lekcyjnych. Wpisy obejmują zagadnienia kluczowe, natomiast w większości przypadków nie jest wskazywana wielotematyczność zajęć. Ze względu na to, że proces nauczania i wychowania organizowany przez szkołę przebiega równolegle z procesem leczenia i terapii, w lekcjach uczestniczy zróżnicowana liczba uczniów. Dyrektor ponadto stwierdził, że w zajęciach informatyki, muzyki, techniki, wiedzy o społeczeństwie

Parafy*.....
 kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

i edukacji dla bezpieczeństwa uczestniczą (w miarę możliwości) uczniowie, którzy realizowali (w bieżącym roku szkolnym) treści tych przedmiotów w macierzystych szkołach.

Z wypowiedzi Dyrektora wynika także, iż dwukrotnie w ciągu dnia odbywają się odprawy personelu organizowane w szpitalu. W ich trakcie Dyrektor i nauczyciele uzyskują informacje o bieżących niedyspozycjach ucznia. Pozwala to na odstąpienie od udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych na czas wskazany przez lekarza.

W szkole funkcjonuje *Plan nadzoru pedagogicznego* opracowany dla Zespołu Szkół Specjalnych Nr 96 w Warszawie na rok szkolny 2015/2016. Zawiera on:

- cele nadzoru pedagogicznego,
- źródła planowania nadzoru pedagogicznego,
- zadania wynikające z wniosków z nadzoru pedagogicznego z poprzedniego roku szkolnego,
- przedmiot ewaluacji wewnętrznej i kontroli,
- zakres obserwacji zajęć i termin ich przeprowadzenia,
- obszary wspomagania nauczycieli.

W sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły w I półroczu 2015/16 r. zawarte zostały zapisy:

- *harmonogram ewaluacji jest realizowany na bieżąco (w przeprowadzaniu ewaluacji nie bierze udziału jedna z nauczycielek),*
- *zapisy w dziennikach prowadzono prawidłowo (jedna z nauczycielek nie wypełniła dziennika), zapisy w dziennikach prowadzone systematycznie, w niektórych przypadkach brak było wpisów tematów zajęć oraz podpisów nauczycieli – braki w zapisach zostały uzupełnione,*
- *nauczyciele znają i stosują przepisy prawa (została przeprowadzona rada szkoleniowa na temat zmieniającego się prawa oświatowego),*
- *nauczyciele pracują zgodnie z założeniami podstawy programowej (w trakcie realizacji),*
- *dokumentacja szkolna jest prowadzona zgodnie z przepisami prawa oświatowego,*
- *szkoła spełnia warunki bezpieczeństwa, higieny pracy i nauki,*
- *podczas zajęć szkolnych uczniowie mają zapewnioną odpowiednią opiekę ze strony nauczycieli,*
- *w szkole przestrzegane są procedury bezpieczeństwa.*

Dokument zawiera także zapisy dotyczące obserwacji zajęć: *Dyrektor dokonał obserwacji pracy 5 nauczycieli i wychowawców. Dokonano 6 obserwacji zajęć. Większość obserwacji odbyło się w zaplanowanym terminie.*

W dokumentacji przedstawionej przez Dyrektora nie odnaleziono potwierdzenia przeprowadzenia obserwacji zajęć w Gimnazjum (od 1 września 2015 r. do dnia kontroli). Z wyjaśnień dyrektora wynika, że sytuacja taka zaistniała z przyczyn organizacyjnych.

Analiza dzienników lekcyjnych dokonana podczas kontroli wskazuje, że:

- zapisy tematów lekcji są formułowane w sposób ogólny, nie uwzględniają treści wynikających z rzeczywistej ich realizacji (wielotematyczność realizowanej jednostki lekcyjnej nie posiada odzwierciedlenia w zapisie tematu lekcji),

Parafy* .....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

- tygodniowy wymiar realizowanych godzin zajęć edukacyjnych nie jest zgodny z zapisami zawartymi w aneksie do arkusza organizacji (tygodniowy rozkład zajęć w dzienniku i planie lekcji obowiązującym od 30.11.2015 r. nie obejmuje zajęć artystycznych),
- w większości sytuacji podczas nieobecności nauczyciela wpisy nie wskazują na zapewnienie odpowiedniego zastępstwa (wpisy: *Nauczyciel na zwolnieniu, Zajęcia łączone z Zespołem III, Nauczyciel nieobecny*),
- nie wszystkie zajęcia zostały potwierdzone podpisem nauczyciela,
- zajęcia dydaktyczne są dokumentowane w jednym dzienniku zajęć, nie sposób ustalić, czy realizowano program nauczania danych zajęć edukacyjnych adekwatnie do klasy, do której uczeń uczęszcza.

W trakcie kontroli przeprowadzono obserwacje trzech zajęć: wiedzy o społeczeństwie, języka angielskiego i języka polskiego (realizowanego zamiast lekcji matematyki). W zajęciach uczestniczyło od 4 do 6 uczniów.

Z obserwacji wynika, że:

- treści programowe realizowane były z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów oraz stanowią kontynuację tematów realizowanych w macierzystych szkołach uczniów,
- zajęcia miały charakter wielotematyczny, uwzględniały stopień zaawansowania wiedzy poszczególnych uczniów,
- metody dydaktyczne były na bieżąco modyfikowane i dostosowywane do indywidualnych potrzeb i możliwości gimnazjalistów,
- nauczyciele nawiązywali do treści wcześniej realizowanych oraz odwoływali się do wiedzy ogólnej o świecie, odpowiadali na pytania uczniów, zachęcali do wykonywania ćwiczeń, nagradzali ocenami za aktywność,
- zapewniana była atmosfera bezpieczeństwa, życzliwości i otwartości,
- kształtowana była samodzielność uczniów,
- zwracano uwagę na pozytywne relacje społeczne,
- obserwacje wybranych zajęć nie wskazują na sytuacje stresujące uczniów, wywołujące strach.

Podczas kontroli przeprowadzono badania ankietowe dotyczące organizacji zajęć w szkole. Ankietę wypełniło 7 uczniów (obecnych na zajęciach w dniu badania). Badanie miało charakter anonimowy z uwzględnieniem możliwości nieudzielenia odpowiedzi na wybrane pytania.

Z ankiet wynika, że:

- 5 uczniów regularnie uczęszcza na zajęcia lekcyjne odbywające się w Gimnazjum,
- 6 uczniów twierdzi, iż zajęcia lekcyjne są atrakcyjne,
- wszystkim badanym odpowiada tempo pracy na lekcjach,
- 4 gimnazjalistów uważa, iż uczęszczanie na zajęcia pozwala im na rozwijanie swoich zainteresowań,
- 6 uczniów uczestniczy w zajęciach terapeutycznych organizowanych w szkole (wskazują jednocześnie, że odbywają się one przed lekcjami lub po nich).

Parafy*.....
 kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

Ponadto, przeprowadzono rozmowę z dyrektorem szkoły dotyczącą organizacji zajęć fizyki i matematyki. Dyrektor określił, że nauczyciel ww. przedmiotów przebywa od dnia 4 grudnia 2015 r. na zwolnieniu lekarskim. W związku z jego nieobecnością, w szkole organizowane są zastępstwa doraźne. Umowa z nauczycielem zawarta jest na trwający rok szkolny. Dyrektor rozważa nieprzedłużenie jej na kolejny okres.

8. Zalecenia

- 1) Tygodniowy rozkład zajęć edukacyjnych w gimnazjum ustalać na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacji zgodnie z § 12 ust. 3 Załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r., Nr 61 poz. 624 z późn. zm.).
- 2) Prowadzić dokumentację przebiegu nauczania odrębnie dla każdej klasy gimnazjum, zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U z 2014 r., poz. 1170 z późn. zm.). W dzienniku lekcyjnym wpisywać tematy przeprowadzonych zajęć edukacyjnych. Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych potwierdzać podpisem zgodnie z § 10 ust. 3 cyt. rozporządzenia.
- 3) Sprawować nadzór pedagogiczny dyrektora w gimnazjum zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt. 1 – 3 oraz art. 33 ust. 2 pkt. 2 ustawy o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.).
- 4) Dbać o dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły w zakresie organizacji zastępstw za nieobecnych nauczycieli zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 i pkt 5 ustawy Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 191 z późn. zm.).

9. Termin realizacji zaleceń

Od dnia podpisania protokołu.

Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r., w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Zgodnie z art. 33 ust. 6 ustawy o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 z późn. zm.), dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić:

- 1) organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń;
- 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

Parafy* .....
kontrolującego/ych   dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

Protokół podpisali:

WIZYTATOR
Artur Domżański
Artur Domżański

WIZYTATOR
Mieczysław Biernat
Mieczysław Biernat

.....
(dyrektor szkoły)

.....
(przeprowadzający kontrolę)

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor kontrolowanej szkoły, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli: .....
(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły)

Warszawa, dnia 08.02.2016r. .....

Parafy* .....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.